

TRONDHEIM
KOMMUNE

Øvre Sjetnan barnehager

Årsplan 2024 - 2026

Leken i dag
skaper fremtidens drømmer
Lek, trygghet
naturklok og livsmestring

Tonstad, Moltmyra, Brinken, og Brinken Åpen bhg

INNHold

ÅRSPLAN 2024 - 2026	4
BARNEHAGENS VERDIER	5
Lek.....	6
Trygghet.....	6
Naturklok.....	6
Livsmestring.....	7
Trondheimpløftet - vår nye samfunnsplan	7
Enhetens tiltak knyttet opp mot hovedmålene.....	8
Steinsakspapir	8
Naturklok og FNs bærekraftsmål.....	9
Barnehagens formål og innhold	11
Omsorg	12
Lek	13
Danning	13
Læring og læringsmiljø.....	13
Vennskap og fellesskap	14
Kommunikasjon og språk	14
Barns medvirkning	15
Språklig og kulturelt mangfold	16
Pedagogisk innhold.....	16
Tradisjoner og markeringer.....	17
Faste aktiviteter	17
Opplevelser i fokus	18
Utelek.....	18
Hvile/aktiviteter.....	19
Kroppslig aktivitet.....	19
Samlingsstund.....	19
OVERGANGER	19
Når barnet begynner i barnehagen.....	19
Ny i barnehagen	20
Overganger innad i barnehagen.....	20
Overgang mellom barnehage og skole.....	21
Foreldresamarbeid	22
Daglig samarbeid.....	22
Periodisk samarbeid	22
Foreldreråd, arbeidsutvalg og samarbeidsutvalg	22
BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER, VURDERINGSARBEID OG DOKUMENTASJON	23
Tverrfaglig samarbeid.....	23
Helhetlig modell for inkluderende praksis	24
ICDP	24

Veiledning.....	25
Vurderingsarbeid.....	25
Voksenrollen.....	25
Dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon.....	26
Vurdering.....	26
Små grupper.....	27
Prosjektarbeid.....	27
Reggio Emilia.....	28
Barn og rom.....	28
Fagområdene.....	29
Kommunikasjon, språk og tekst.....	30
Eksempel på verktøy som kan benyttes er:.....	30
1-2 åringen.....	31
3-4 åringen.....	31
5 åringen.....	31
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	32
PROGRESJONSPLAN.....	32
Kunst, kultur og kreativitet.....	33
PROGRESJONSPLAN.....	34
Natur, miljø og teknologi.....	34
PROGRESJONSPLAN.....	35
Antall, rom og form.....	36
PROGRESJONSPLAN.....	36
1-2 åringen.....	36
3-4 åringen.....	36
5 åringen.....	36
Etikk, religion og filosofi.....	37
I barnehagen skal barna få kjennskap til grunnleggende verdier i vårt samfunn som:.....	37
PROGRESJONSPLAN.....	38
1-2 åringen.....	38
3-4 åringen.....	38
5 åringen.....	38
Nærmiljø og samfunn.....	38
PROGRESJONSPLAN.....	39
1-2 åringen.....	39
3-4 åringen.....	39
5 åringen.....	39
Målbilde.....	39

ÅRSPLAN 2024 - 2026

Årsplanen er laget med utgangspunkt i *barnehageloven, rammeplan for barnehagen* og Trondheimsløftet, Trondheim kommunes samfunnsplan.

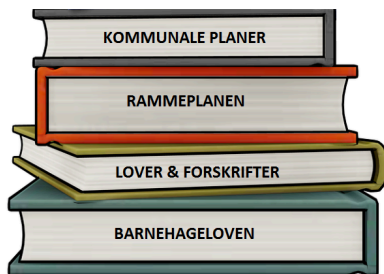
Målene i Trondheimsløftet er førende for alle kommunale barnehager.

Årsplanen er først og fremst et arbeidsverktøy for barnehagepersonalet og skal legge føringer for innholdet vi planlegger.

Årsplanen skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Vi ønsker at årsplanen skal bidra til å synliggjøre, fremme diskusjon, refleksjon og samarbeid med foreldre omkring vår pedagogikk.

Øvre Sjetnan barnehager er en levende organisasjon, der endring og utvikling er en del av hverdagen. Det innebærer at innholdet i årsplanen kan endre seg i løpet av året, det vil isåfall være på bakgrunn av pedagogiske og faglige vurderinger.

Det er barnehagepersonalet, sammen med samarbeidsutvalget, som fastsetter innholdet i årsplanen. Dette gjøres med utgangspunkt i erfaringer, refleksjoner, dokumentasjoner og evalueringer. Årsplanen er gjeldende fra 2024 til 2026.

BARNEHAGENS VERDIER

Trondheim kommune har verdiene **modig, åpen og kompetent**. Dette er verdier personalet på Øvre Sjetnan barnehager skal vektlegge høyt.

I tillegg har vi samlet oss omkring **lek, trygghet, livsmestring og naturklok** som viktige ledestjerner i vårt pedagogiske arbeid. Disse verdiene skal være styrende for alle våre handlinger og valg.

Øvre Sjetnan barnehager sitt verdisyn legger retning for hva barnehagen står for og ser som viktig, både i året vi er inne i og mot morgendagen. Verdiene gir et utgangspunkt for hvor vi er og hva vi ønsker å jobbe mot. Dette gir en retning som vi alle skal ha med oss i alt vi gjør og alt vi er i hele barnehage dagens flora av mangfold. Verdiene våre speiler verdigrunnet i Rammeplanen for barnehagene, Oppvekst-strategien "Stein saks Papir og Trondheims løftet. har et rikt og meningsfullt innhold i leken. Et rikt læringsmiljø skal bidra til dette, videre omtalt som *Barn og Rom* i Årsplanen.

Vi mener at lek og læring skjer gjennom hele dagen i ulike situasjoner, i voksenstyrte- og barnestyrt aktiviteter, formelle og uformelle møter. Barnehagen skal legge til rette for et stimulerende miljø som støtter opp om barnets lyst til å leke. Barns primære uttryksmåte er leken og læring er bare en av få gode ringvirkningene av leken. Vi skal introdusere nye elementer, situasjoner og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. I denne prosessen skal vi la barnet aktivt få bidra i samspill med andre barn og med personalet.

Barns medvirkning vil her være av stor betydning.

Trygghet

Barn skal i barnehagen være i trygge relasjoner med kjente, trygge og sensitive voksne. Det er de voksnes ansvar at barnet skal føle seg som en viktig del av et sterkt fellesskap. Vi skal skape trygghet ved å være varme, nære og positive voksne. I samarbeid med foresatte skal barnehagen jobbe for at alle barn opplever et sterkt og robust fellesskap, der de foresatte sin tilhørighet og trygghet sammen med barnehagen er laget rundt barnet.

Naturklok

Naturklok har et perspektiv som strekker seg fra individnivå og ut til hele verden. Vi har alle et felles ansvar for alt liv og miljø som er rundt oss. Barnehagen skal jobbe for å bidra til en kultur, hvor barna blir glad i, og kan ta vare på naturen. Slik kan barna bidra til å skape en verden som er bærekraftig. Vi ønsker å ta kloke valg i barnehagen for å utnytte ressursene våre på en bærekraftig måte. Vi skal ta vare på vårt biologiske mangfold og ha respekt for alt som vokser og gror rundt oss i naturen.

Livsmestring

Ved Øvre Sjetnan barnehager legger vi til grunn at livsmestring er de positive kreftene i

Lek

Lek er barnas viktigste uttrykksform og av stor betydning for barns danning og læring.

Lek, læring og danning henger derfor tett sammen. Leken skal ha en sentral plass i hverdagen på Øvre Sjetnan barnehager og lekens egenverdi skal anerkjennes.

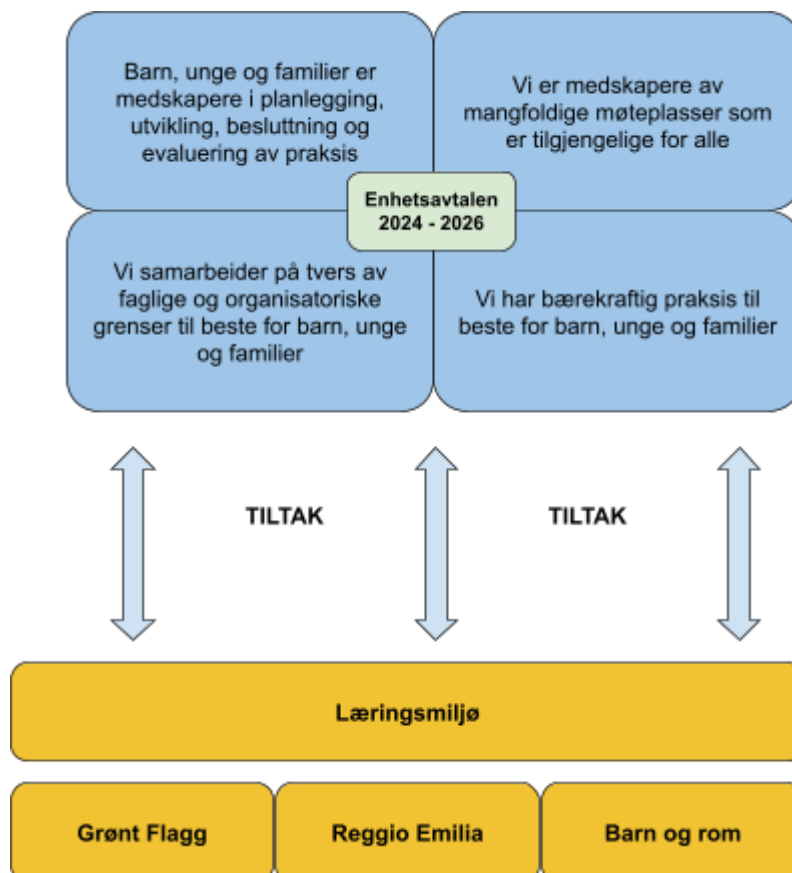
Vi skal skape en lekeverden der barn kan få uttrykke sine tanker, vilje, språk, fantasier, følelser og kreativitet. Vi skal være aktive voksne som gir inspirasjon og som bidrar til at barn barns liv. Positive erfaringer sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, samtidig som det bidrar til robusthet og motstandskraft som gjør barna bedre i stand til å tåle livets opp- og nedturer. Gode relasjoner fremmer barns psykiske helse og livsmestring. Relasjoner handler om å dele noe følelsesmessig sammen med andre. Relasjoner preget av trygghet, gjensidighet, glede og stimulering bygges inn i

barnets hjerne arkitektur som en solid «grunnmur» for videre utvikling. Små barn har et grunnleggende behov for tilknytning til sine nære omsorgspersoner. Trygg tilknytning etableres når barnet opplever seg forstått, verdsatt og godt ivaretatt av den voksne.

Trondheimsløftet - vår nye samfunnsplan

Alle kommunale enheter innenfor oppvekst og utdanning har gjennom Trondheimsløftet og den underliggende enhetsavtalen fire hovedmål for perioden 2024 - 2026. Enhetsavtalen omfatter felles resultatmål og spesifikke enhetsmål. Avtalen er et verktøy for planlegging av virksomheten og vurdering av måloppnåelse og resultater. Alle enheter i Trondheim kommune har en egen enhetsavtale.

I Årsplanen har vi valgt å trekke frem de fire hovedmålene og knytte de opp imot arbeidet vi gjør sammen med barn og foreldre, i denne sammenhengen kalt tiltak.

Enhetens tiltak knyttet opp mot hovedmålene

På Øvre Sjetnan barnehager har vi utarbeidet tiltak som skal hjelpe oss å nå hovedmålene Trondheim kommune har satt. Tiltakene kan endres eller justeres gjennom barnehageåret dersom vi ser behov for dette. Tiltakene ligger i barnehagens enhetsavtale inne på kommunens styringsplattform digitalt. Det er viktig for oss at all praksis er knyttet opp mot disse fire hovedmålene og opp mot Rammeplanen. Vår oppgave er å få en helhetlig pedagogisk plattform å arbeide etter.

hovedmålene er:

Det er tiltakene som vil være vårt fokus i de neste årene. Vår oppgave er å knytte dette opp mot Enhetsavtalens fire hovedmål.

Det betyr ikke at vi velger bort områder i rammeplanen, men at dette er områder vi ønsker å fremheve.

Dette er ikke enkeltstående områder vi systematisk er innom, men områder vi vil være i samtidig. Vi arbeider tverrfaglig og vil være innom alle områdene gjennom hele barnehageåret. Innholdet vil variere noe fra avdeling til avdeling, da de har ulike forutsetninger, men målene er de samme.

Steinsakspapir

Alle skal høre til i et fellesskap.

Trondheim kommune skal i samarbeid med innbyggere, ansatte og forskere sammen få ideer, løse problemer og finne nye veier for å bygge sterke fellesskap for barn.

SteinSaksPapir er en enstemmig politisk vedtatt strategi, som er felles for alle tjenester innenfor oppvekst og utdanning i Trondheim kommune.

Noen av de viktigste målsettingene i denne strategien er å bekjempe utenforskap, mobbing, digital netthets, og seksuelle krenkelser.

På Øvre Sjetnan barnehager skal vi knytte *SteinSaksPapir* til et allerede godt etablert foreldresamarbeid og pedagogisk innhold.

Barnehagen skal mobilisere så mange og så bredt som mulig, og få med foreldre, besteforeldre, naboer og alle andre slik at vi sammen kan skape et godt oppvekstmiljø og nærmiljø for barna på Øvre Sjetnan barnehager.

For mer informasjon om SteinSaksPapir: <https://steinsakspapir.org/om/>

Naturklok og FNs bærekraftsmål

Barnehagens interne planer skal alltid være grunnet i Trondheim kommunes strategier og plandokument. FN sine bærekraftsmål skal alltid ivaretas i annen planlegging.

Bærekraftsmålene består av 17 hovedmål med til sammen 169 delmål innenfor områdene miljø og klima, sosiale forhold og økonomi.

For barnehagen betyr arbeid med disse målene mye for verdivalg, og forankrer en helhetlig tenkning på barnehagen som institusjon. Målene påvirker det pedagogisk innholdet i barnehagen.

I perioden 2024 - 2026 skal vi ha størst pedagogisk fokus på disse målene:

Bærekraftsmål nr. 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

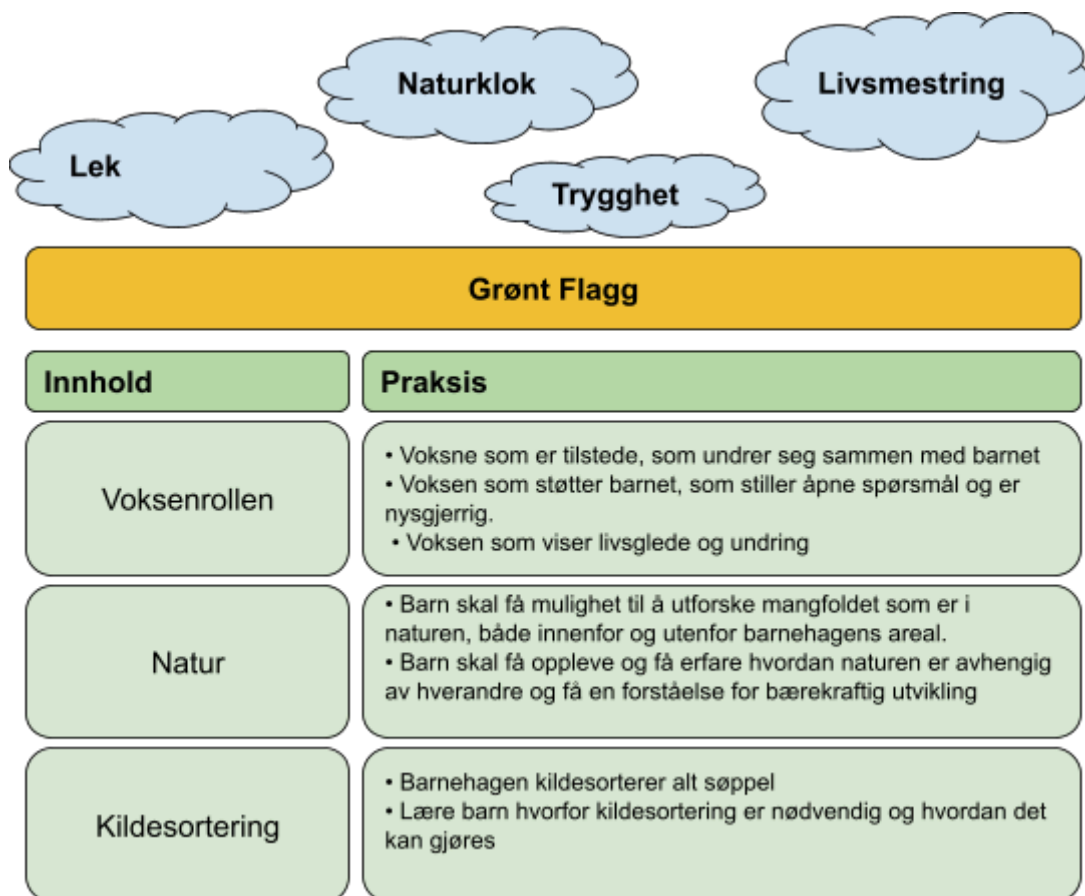
Bærekraftsmål nr. 4: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter

for livslang læring for alle.

Bærekraftsmål nr. 11: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Bærekraftsmål nr 13: Stoppe klimaendringene

Det skal utarbeides en miljøhandlingsplan for Øvre Sjetnan barnehager.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Rammeplanen kap. 3

Barnehagepedagogikk er tuftet på et helhetlig læringssyn der verdier, grunnsyn, lek og læring jobbes parallelt gjennom barnehagedagen.

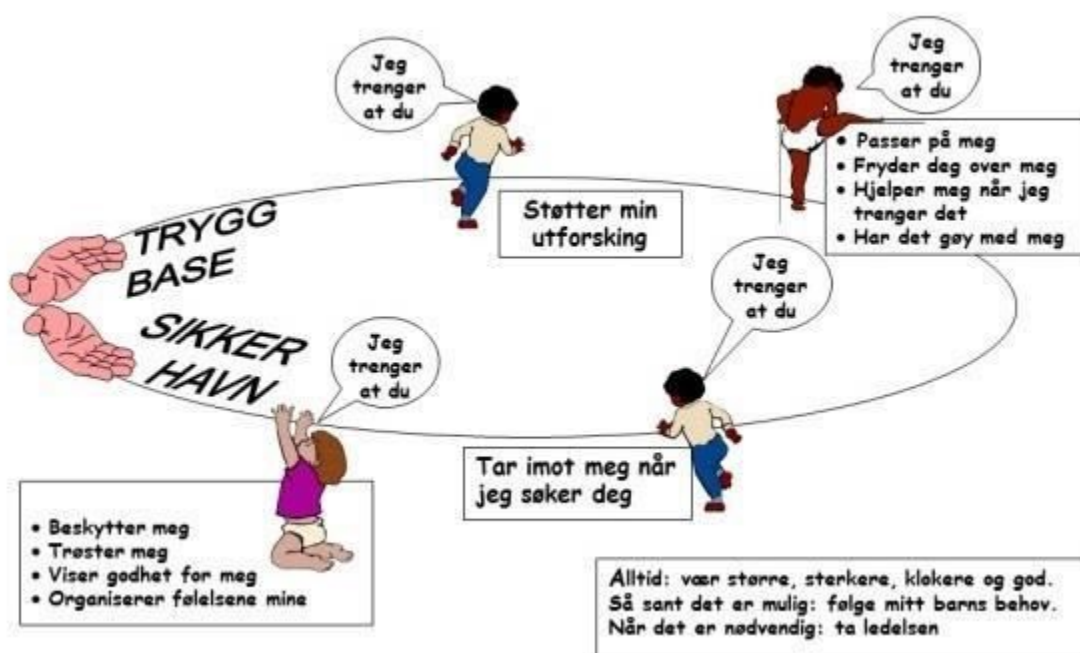
Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet

Rammeplanen kap. 3

Vi vektlegger følgende:

- Omsorg gis av personalet til hvert enkelt barn etter behov og utvikling. Å gi god omsorg betyr både å gi kjærlighet og å vise respekt, men også å gi stell og hjelp når barnet trenger det.
- Personalet viser omsorg gjennom reguleringsstøtte. Det er avgjørende for utviklingen av selvreguleringsevner. Gjennom veiledning og støtte lærer barn å gjenkjenne, forstå og håndtere egne følelser.
- De voksne viser omsorg gjennom å se barnets behov, hvordan det har det og hva det behøver for å vokse og trives i barnehagen.
- Barnehagedagen skal ha en god rytme, god tid til måltid, ro og aktivitet. Det skal være daglig tid til frilek – inne og ute.
- Barnehagen skal gi tilsyn til barn gjennom hele dagen. Barns sikkerhet er alltid i fokus. Barnehagen har egne HMS rutiner for ivaretagelse av barns helse og sikkerhet.
- Trygghets sirkelen brukes av hele personalgruppen.

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Rammeplanen kap. 3

Vi vektlegger følgende:

- Leken skal være positiv for alle som er med, og alle barn inkluderes i lekeaktiviteter.
- Personalet skal observere og delta for å hjelpe barn inn i lek og å utvikle vennskap.
- Personalet har ansvar for å bringe nye elementer inn i en lek, men ikke overta lekens utvikling. Leken er barnas arena, der de voksne er gjest og veileder.
- Leken er en arena for språkutvikling. Personalet skal legge til rette for frilek og organisert lek som stimulerer språkutviklingen hos barn.
- Barnehagens rom, utelekeplass, inventar og utstyr skal være organisert slik at det stimulerer til allsidig lek og aktivitet.

Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Rammeplanen kap. 3

Vi vektlegger følgende:

- "Barnas stemme" i beslutningsprosesser vektlegges.
- Utvikle egen kreativitet. Oppmuntre til undring og utforskning.
- Fremme kunnskap om bærekraftig utvikling og miljøhensyn.
- Vi behandler hverandre med respekt. Gi / forvente respekt.
- Vi lærer at det er galt å mobbe/erte andre.
- Vi lærer at samfunnet (barnehagen) består av mange ulike personligheter og familier. Vi er et samfunn med stort mangfold

Læring og læringsmiljø

Barnehagepedagogikk er basert på et helhetlig læringssyn. Barn lærer i møte med personale, andre barn og gjennom ulike aktiviteter/materiale som er tilgjengelig.

Dagsrytmen og faste gjøremål er en svært viktig del av barnehagens læringsaktiviteter.

Arbeid med fagområder tilpasses barnas alder, interesser og utviklingsnivå.

Barnas læringsmiljø må planlegges, personalet har et stort ansvar som rollemodeller,

tilretteleggere av innholdet og at tilbudet som gis tilpasses det enkelte barn og barnegruppen.

Vi har et stort fokus på innlæring av basisferdigheter.

Barna skal øve på:

- Gjenkjenne farer, "risikovurdere"
- Kunne identifisere seg med navn, adresse, foreldres navn m.m.
- Å mestre av-/påkledning
- Vite hva som er lurt å ha på seg utfra vær.
- Smøre og spise maten sin selv
- Gå på toalettet, vaske hender etterpå.
- Sosiale ferdigheter
- Ta imot og utføre beskjeder/oppgaver
- Vite forskjell på «rett og galt» og handle deretter.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i et positivt samspill med barn og voksne.

Rammeplanen kap. 3

Vi vektlegger følgende:

- Barna får erfaringer som gir gode samspillsferdigheter.
- Vennskap utvikles.
- Voksne er rollemodeller og deltar i barns sosiale samspill.
- Åpenhet, omsorg, respekt, trygghet og humor er verdier vi formidler i hverdagen.
- Barn skal lære å sette personlige grenser. Disse grensene skal møtes med respekt. (Det betyr ikke at barna alltid skal få sin vilje, men har rett til en forklaring)
- Barna lærer å lese egne og andres følelser, og deretter handle på en positiv måte.
- Barna skal føle seg verdifulle gjennom å bli møtt av anerkjennende og oppmuntrende barn og voksne.
- Barn skal kunne se seg selv som medlem i et fellesskap, og kunne tilegne seg relasjonsferdigheter for å kunne være en bidragsyter.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling

Rammeplanen kap. 3

Personalet skal sørge for at barna møter et rikt språkmiljø i barnehagen. Personalet skal ha god kompetanse om generell språkutvikling, og om enkelte barns språklige ferdigheter. Barn skal møte lyttende og bekreftende voksne som viser at de forstår barnets uttrykk, samtidig som de jobber med å utvide barnas begrepsforståelse, lytteevne og bruk av språk.

Vi vektlegger følgende:

- Voksne som gode rollemodeller
- En organisering og dagsrytme som bygger opp under barns utvikling av språklige og kommunikative kompetanse
- Gode metoder for observasjon og tiltak dersom barn trenger ekstra støtte.
- Et pedagogisk innhold som vektlegger arbeid med kommunikasjon og språk. (se fagområdet kommunikasjon, språk og tekst)
- Vi satser på språkstimulerende samlingsstunder for alle barn som et ledd i vårt mål om inkludering

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barnehagen skal legge til rette for medvirkning som samsvarer med alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Rammeplanen kap. 4

Vi legger vekt på følgende:

- Medvirkning betyr ikke nødvendigvis at barn skal bestemme, men har rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barn skal bli lyttet til, få uttrykke sin mening, men også møte tydelige voksne som vet hvor grensene må være.
- Barna skal oppmuntres til skaperglede, undring og utforskertrang.
- Personalet planlegger og evaluerer det pedagogiske innholdet med utgangspunkt i barns medvirkning.
- Barna skal oppleve at deres valg og innspill blir tatt på alvor.
- Det legges til rette for medvirkning gjennom dialog/samtale, deltakelse i lek og observasjon av barns deltakelse/emosjonelle uttrykk og barnesamtaler/intervju - både planlagt og spontant i hverdagen.

Språklig og kulturelt mangfold

Barnehagene våre er flerkulturelle. Barnehagen har en stor andel barn som har tilhørighet til flere språk og kulturer enn den norske. Dette skal synliggjøres i barnehagens pedagogiske innhold. Det gjøres i tett samarbeid med barnas hjem og familie.

Barnehagen skal bruke mangfold som en pedagogisk ressurs. Vi skal støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn. Barnehagen skal by på varierte impulser, opplevelser og erfaringer og omfatte lokale, nasjonale og internasjonale perspektiver.

Pedagogisk innhold

- Markere ulike nasjoner representert ved evt. å benytte flagg, kart, bilder, skriftspråk. Gjøre dette synlig i barnehagen.
- Benytte sang og musikk, barnebøker, Ipad.
- Markere viktige merkedager.
- Synliggjøre ulik matkultur, klær osv. i samarbeid med foreldre.
- Samlingsstund med fokus på språk og kultur.
- Foreldremøter - alltid tolk på foreldremøter/samtaler
- Markere FN -dagen 24.10. internasjonal dag.
- Samenesfolkets Dag 06.02.
- 17. mai.
- Andre nasjonaldager etc. i samarbeid med foreldre.

Tradisjoner og markeringer

Barnehageåret inneholder mange merkedager og markeringer som vi her på Øvre Sjetnan gjennomfører. Dagene markeres både med flagging, aktiviteter, turer, besøk og foreldresammenkomster. Dagene representerer det mangfoldet og vårt fellesskap som Øvre Sjetnan barnehager har blant barn, foreldre og ansatte.

- FN-dagen 24. Oktober - internasjonal dag
- Jul og påske
- Lucia
- Pride ukene
- Samenes nasjonaldag 6. februar
- Dugnad i mai
- Markering av 17. mai
- Sommerfest i juni

Faste aktiviteter

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Rammeplanen kap. 8

Opplevelser i fokus

Barnehagens dagsrytme og gode planer bidrar til at barna får allsidige og morsomme opplevelser.

Utelek

- Barnehagen skal gi barna minimum en periode med utelek/aktivitet i løpet av barnehagedagen. Unntaket er når været ikke tillater det. Det skal skjønn vurderes ut i fra gruppens forutsetninger, værtyper og årstid.
- Lengden på uteleken tilpasses barnas alder og hvilke type uteaktivitet som er planlagt.
- Barnehagen skal tilby utstyr tilpasset barna og årstidene.
- Turdag/turer. Alle barna har en fast turdag i løpet av uka.

Hvile/aktiviteter

- Barnehagedagen skal bestå av både hvile og aktivitet. De barna som har behov for det, skal få sove (etter avtale med foreldre)
- De eldre barna skal også ha en rolig stund. Det kan være hviling på madrass, høytlesing eller annen type rolig aktivitet. Rammeplanen (2017, Barnehagens formål og innhold, s. 20.)

Kroppslig aktivitet

- Barna skal oppmuntres til kroppslig aktivitet minst en gang pr. dag. (Både ute og inne)
- Barnehagen planlegger turer hver uke i variert terreng og naturtyper.

Samlingsstund

Samlingsstund er en planlagt tid der barn og voksne samles i en felles gruppe.

Ved spesielle anledninger er det fellessamlinger på huset.

- Varighet 10-45 minutter. Det vil variere etter tema og barns alder
- eksempler på innhold:
 - Planlegge dagen sammen barna
 - Samtale
 - Sang/musikk
 - Ulike tema
 - Fortelling/eventyr/høytlesning
 - Dramatisering
 - Bruk av konkreter, snakkepakken.

OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen

Vi skal legge til rette for et godt samarbeid slik at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Vi skal tilpasse våre rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn.

Vi gjennomfører oppstartsamtaler med alle foreldre. Alle nye foreldre vil også bli invitert til et informasjonsmøte som avholdes juni før et nytt barnehageår.

Vi skal etablere et godt samarbeidsklima der verdien til Trondheim kommune, *åpen, modig* og *kompetent* er sentral, med Øvre sjetnan barnehagers verdier

Ny i barnehagen

Når barna er nye i barnehagen kreves det et tettere samarbeid. De fleste nye får plass ved hovedopptaket før sommeren, med oppstart mellom august og november.

Her på Øvre Sjetnan barnehager har vi en foreldreaktiv tilvenning for de yngste barna. Det vil si at barn og foresatte inviteres til organiserte besøk før oppstart i barnehagen. Når barnet begynner i barnehagen er foreldre sammen med barnet i barnehagen minimum fem dager. Tilvenningsmodellen er utviklet gjennom prosjektet "Liten og ny i barnehagen" og strekker seg over 5 dager der foreldrene er med i alle dagene.

Barnehagens rutiner for oppstart:

- Invitasjon til foreldremøte i mai/juni. Litt om barnehagens innhold, mest om oppstartsperioden og praktisk informasjon.
- Besøksdager før oppstart.
- Barnet får velkomstbrev med navn på en kontaktperson.
- Oppstartsperioden planlegges med trygghetssirkelen og barnets beste i fokus.
- Gruppevis oppstart. 4 barn med foresatte og kontaktpersoner.

Det er utarbeidet egen skriftlig informasjon til nye foreldre. Det er publisert på barnehagens nettsider.

For nye barn som får plass utenom hovedopptak, kalles det inn til en samtale før barnet begynner, der de får samme informasjon.

<https://litenogny.com/for-foreldre/>

Overganger innad i barnehagen

I løpet av barnehagelivet vil de fleste barna oppleve å bytte avdeling/gruppe internt på barnehagen, som regel fra "småbarn" til "storbarn". Vi på Øvre Sjetnan barnehager skal sikre at barn får en så trygg overgang som mulig. Vi skal sørge for å gi rom for at barn og foreldre får tid til å bli kjent med barna og personalet før de bytter barnegruppe.

I januar lager barnehagene en pedagogisk plan for arbeid med overgang mellom avdelingene.

Planen inneholder følgende:

- Hvilke aktiviteter og turer som skal gjennomføres i fellesskap småbarn/storbarn.
- Andre besøks-aktiviteter som frokost, felles samlingsstund m.m.
- Foreldresamtaler
- Jobbe for å beholde vennskap mellom barn dersom gruppa må deles, om søsken bør på samme avdeling osv.
- Kjente voksne følger barna over på ny avdeling dersom det er mulig/hensiktsmessig

Overgang mellom barnehage og skole

Mål for arbeidet:

- Sikre en god overgang fra barnehage til skole.
- Sikre at barna er best mulig forberedt til å jobbe med skolens læreplaner.

Vi følger Trondheim kommunes plan for overgang barnehage/skole. Planen inneholder blant annet felles grenseobjekt som sangen "Stopp! Ikke mobb!", eventyret "Geitekillingen som kunne telle til ti", spillet "Villkatten" og leken "Rødt lys". Hensikten er at barna skal gjenkjenne noe av innholdet i barnehagen også i skolen. Skolen inviterer barna på besøksdager.

Informasjon om enkeltbarn/barnegruppe som skolen bør ha, kan formidles fra barnehagen til skolen dersom foreldrene gir samtykke til det. Før skolestart skal både barnet, foreldrene og barnehagen fylle ut hvert sitt skjema som blir sendt over til skolen. Dette er tema på foreldresamtalen våren før skolestart. Foreldrene skal samtykke til det som står i skjemaet fra barnehagen.

Alle våre flerspråklige skolestartere får tilbud om kartlegging av norskkunnskapene, og resultatet oversendes skolen. Denne kartleggingen bør gjøre første gang på høsten, da den kan gi en indikasjon på hva barnehagen bør vektlegge i forhold til språkutvikling det siste året i barnehagen. Det bør taes en ny kartlegging rett før skolestart, som blir sendt over til skolen.

Forskning viser at barn som lykkes best i skolen er sterke på følgende områder:

- Sosial kompetanse
- Selvregulering
- Språk
- Matematikk

Førskoleopplegget vårt inneholder elementer av alle fagområdene, men spesielt fokus på disse fire. I tillegg vektlegges spesielt hele realfagsfeltet og motoriske aktiviteter som styrker både fin- og grovmotorikk. Førskoleopplegget innbefatter også "skrivedans". En mer detaljert plan sendes ut til foreldre med skolestartere. Dersom det er mulig å gjennomføre, tilbys også svømmeopplæring for førskolebarna.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehageloven § 1, 1. ledd

Et godt samarbeid mellom barnehagen og foreldre er en forutsetning for barns trivsel og barnehagens kvalitet. Barnehagen er avhengig av foreldres tilbakemelding på virksomheten for å lage et best mulig tilbud til alle barn. Samarbeidet skal alltid ha "barns beste" som utgangspunkt og målsetting.

Daglig samarbeid

- Muntlig informasjon ved henting/bringning
- Mobiltelefon – alle gruppene har sin egen telefon, som også kobles videre til administrasjonen dersom personalet er forhindret fra å svare.
- Bruk av Vigilo, en digital plattform for kontakt og informasjon, samt administrasjon av barneplasser etc. .
- Annen informasjon i garderoben (ulikt på ulike avdelinger/baser).

Periodisk samarbeid

- E-post/ melding via Vigilo fra pedagogisk leder eller administrasjon
- Foreldresamtaler. Barnehagen gir tilbud 2 ganger i løpet av et år. Foreldre kan be om samtaler etter ønske og behov. (Ikke alle samtaleemner egner seg i garderoben med barn til stede.)
- Foreldremøter – arrangeres 2 ganger pr. år.

Foreldreråd, arbeidsutvalg og samarbeidsutvalg

Alle foreldre danner et Foreldreråd. Ut fra foreldrerådet velges representanter til et

arbeidsutvalg og til samarbeidsutvalg. Foreldrerådet velger selv sine medlemmer i samarbeidsutvalg og Foreldrearbeidsutvalg.

Arbeidsutvalget styrer selv sine oppgaver. Det har vært arrangert temakvelder, sosiale sammenkomster (både i og utenfor barnehagen). Arbeidsutvalget samarbeider med barnehagen ved arrangementer som sommerfest, dugnad osv.

Samarbeidsutvalget består av barnehagens leder, likt antall personal- og foreldrerepresentanter. Rådet fastsetter barnehagens planer, samt bistår styrer som rådgivende organ i saker som er viktig for driften av barnehagen.

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER, VURDERINGSARBEID OG DOKUMENTASJON

Øvre Sjetnan barnehager har i visjonen satt et målbilde som vi skal sikte oss inn etter og som skal føre til en arbeidsmetode, en praksis som er i tråd med verdiene våre. Visjonen vil sammen med våre verdier, **lek, trygghet, naturklok** og **livsmestring** skape et variert innhold i barnehagen. Vi benytter derfor varierte arbeidsmåter, som skal være tilpasset enkeltbarnet, barnegruppen, personalets ressurser og lokalmiljøet.

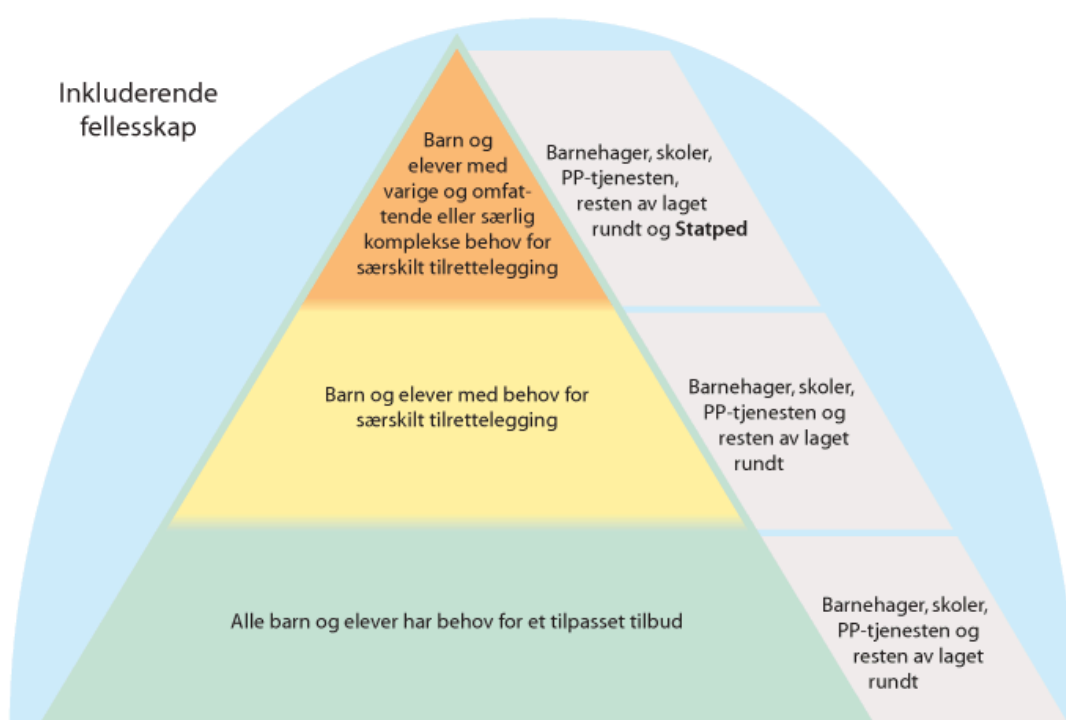
Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen skal ha et tverrfaglig samarbeid med andre etater og faggrupper. Samarbeidet bringer med seg ulike faglige perspektiver og kompetanse. Dette samarbeidet muliggjør en helhetlig tilnærming til barns utvikling, som er verdifullt for å møte barnet med et flerfaglig blikk. Samarbeidet gir også en faglig utvikling hos de involverte faggruppene gjennom erfaringsdeling, felles opplæring, og gjensidig læring fra hverandres fagområder. Dette vil kunne bidra til utvikling av et helhetlig læringsmiljø og øke kvaliteten på det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Øvre Sjetnan barnehager er som en del av Heimdal bydel med i et prosjekt, "Tett På". Prosjektet har som mål å tilføre faggrupper fra barne- og familietjenesten inn i barnehagen. faggruppene har faste dager en gang i uka på de ulike husene.

Faggruppene er, PPT rådgivere, ergo og fysioterapitjeneste, helse sykepleier, barneverntjenesten, Trondhjems Hjelpa. I tillegg samarbeider Øvre Sjetnan barnehager med Flyktningshelseteamet.

Helhetlig modell for inkluderende praksis

Trondheim kommune vil i løpet av 2024 innføre en ny modell for all spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne i Trondheimsbarnehagene. Alle barn skal ha et tilpasset, inkluderende og likeverdig tilbud i barnehage, uavhengig av hvilken barnehage barnet går i. Modellen skal bidra til at alle opplever seg som en del av et fellesskap og opplever tilhørighet i barnehagen. Modellen legger til rette for en tettere og mer systematisk samhandling mellom ansatte i laget rundt barnet.

Modellen samler barnehager i klynger med en barnehage med verts ansvar. Dette vil si at spesialpedagoger jobber på tvers av barnehager og eierform. En kommunal barnehage i hver klynge har ansvar for og arbeidsgiveransvar for spesialpedagoger og ansatte. Øvre Sjetnan barnehager er vertsbarnehage for sin klynge. Denne klyngen består i dag av Solplassen familiebarnehage og Norlandia Tiller barnehage.

ICDP

Barnehagen har flere ICDP veiledere. ICDP (International Child Development Programme) er et program som fokuserer på å styrke relasjonen mellom omsorgspersoner og barn for å fremme sunn og positiv utvikling hos barn. En god relasjon er grunnleggende for barns trivsel og utvikling. Det å skape et trygt og støttende miljø der barn føler seg sett, hørt og

forstått. Veilederne bruker sin kompetanse i det daglige arbeidet med barn og foreldre. Vi har veiledere som tar ansvar for foreldregrupper (for alle foreldre som ønsker) registrert av Trondheim kommune og foreldregrupper for nyankomne flyktninger. Vi har og skal gjennomføre grupper med personalet. Dette arbeidet er satt i system og gjennomføres to ganger i året. Målet er å gi personalet verktøy og kompetanse for å skape et støttende og utviklingsfremmende miljø for barn.

Veiledning

I barnehagen er veiledning en viktig praksis for å støtte personalet i deres arbeid med barn. Veiledning bidrar til å utvikle faglig kompetanse, refleksjon og bevissthet rundt ulike pedagogiske tilnærminger. Gjennom veiledning oppfordres personalet til å reflektere over sin egen praksis, som øker bevisstheten rundt valg, handlinger og konsekvenser, samt å utforske alternative tilnærminger. Målet for veiledning er å forbedre kvaliteten på den pedagogiske praksisen i barnehagen.

Vurderingsarbeid

Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske innholdet på barnehagen. Dette arbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Refleksjon skal være en naturlig del av vår hverdag, og finne sted i både det uformelle og formelle. Ut fra refleksjonen vil vi kunne vurdere vårt arbeid og våre praksiser.

Det er denne vurderingen som skal gi grunnlag for ny eller en videreutvikling av dagens praksis i tråd med felles refleksjoner og veiledning internt og eksternt som vil sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen for barnehager.

Voksenrollen

På Øvre Sjetnan barnehager skal vi være omsorgsfulle voksne som bryr oss om det enkelte barnet.

Vi skal være tilgjengelige voksne i både lek og samspill.

Vi mener at alle barn har samme verdi og er like betydningsfulle. Dette viser vi ved å ta barna på alvor, være lyttende, forståelsesfulle og engasjerte i det enkelte barnet.

Vi skal ha en anerkjennende væremåte i lek og samspill og respekt for det enkelte barnet

skal stå sentralt.

Vi skal alltid være opptatt av barneperspektivet i planlegging, gjennomføring og evaluering av vårt arbeid.

Vi skal skape trygghet ved å være varme, nære og positive voksne.

Det er vi voksne som skal ha ansvar for atmosfæren og kvaliteten på relasjonene.

Vi har tro på at humor og glede og tydelige voksne skaper glade og trygge barn.

I lek og samspill skal vi være engasjerte og undrende sammen med barna.

Vi skal ut fra barnas behov være aktivt deltakende, støttende og observerende i lek og samspill.

Vi mener at ved å være anerkjennende i vår væremåte respekterer vi barnas egenverdi i kraft av den de er.

Barna skal oppleve at de er ønsket

Dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon

Vi skal dokumentere vårt arbeid gjennom bilder, praksisfortellinger eller film. Vi

dokumenterer for at det igjen skal gi grunnlag for refleksjoner både hos personalet og barna.

Når personalet reflekterer sammen om dokumentasjonen, utvikles og endres måten vi er sammen på. Nye tanker skapes og ny inspirasjon dannes.

Dokumentasjonen vi henger opp i barnas miljø skal blant annet bidra til å skape dialog og undring. Denne dokumentasjonen skal da gi grunnlag for veien videre. Dette er for oss pedagogisk dokumentasjon.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen... Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

(Rammeplanen kap. 3)

Vurderingsarbeid foregår jevnlig i personalgruppa. Vi har flere fora hvor vi reflekterer, vurderer og evaluerer egen praksis. Vurderingene skjer opp i mot årsplan, enhetsavtale og gjeldende rammeverk. Personalet skal vurdere skriftlig sitt arbeid til 01.12 og 01.06. Det skal rapporteres til ledelsen.

Dokumentasjon er synliggjøring av barnas aktivitet som deles mellom barn, foreldre og personale. Publiseres gjennom «ukeslutt».

Det lages planer som evalueres gruppevis. Planene deles med foreldre og andre avdelinger/grupper.

- Reggio Emilia-inspirert dokumentasjon => pedagogisk dokumentasjon, involvere barna
- Skrive på tavla, utstilling, praksisfortelling, bilder
- Bruke uterommet også, barn og rom!
- Dele gruppa og jobbe med dokumentasjon med barna
- Bilder, kvalitet framfor kvantitet!
- Sende flere bilder av hverdagssituasjoner
- Barneintervju 4-5 åringer

Små grupper

Vi har har gode erfaringer med å dele barna i mindre grupper, og nyere forskning er også med på å bygge opp omkring dette.

Det å samhandle i mindre grupper gir barn og voksne bedre forutsetninger for å være til stede *“her og nå”*, holde fokus og konsentrasjonen. Barn blir bedre sett, får bedre veiledning og støtte ut fra sine behov. I små grupper får barna tilrettelagt en trygg arena til å utforske og skape, uten å bli styrt av en pedagog.

I mindre grupper gis barna større mulighet til å stå fram, bruke språket og vise sin kapasitet og kunnskap for hverandre og seg selv. Vi ønsker å skape et demokratisk miljø der alle barn føler tilhørighet og lærer viktigheten av sin egen stemme, samtidig som barn får mulighet til å erfare at andre tenker annerledes enn seg selv.

Prosjektarbeid

På Øvre Sjetnan barnehager skal vi arbeide prosjektbasert. Det gir muligheter for at barn og voksne kan undre seg sammen, søke kilder etter fakta, få ny inspirasjon, flere erfaringer og økt kunnskap om et området/tema.

I prosjektarbeidet er alle delaktige og vi skal ikke være så opptatt av å finne de riktige svarene. Vi skal ta barnas innspill og undring på alvor. Vi skal tilrettelegge for at barna erverver ny kunnskap gjennom å *gjøre* og *oppleve*.

Hvis barna skal ha en følelse av å være kompetente, er det viktig at barna opplever mestring. Dette gir styrke i å ta de utfordringene som blir gitt dem, og har opplevelse av å vite ting. Barn skal ha en følelse av å høre til, være verdt noe for andre, og ha tillit til seg selv.

Det er viktig at barna gjennom prosjektarbeid får anledning til å kommunisere både med språk, tegning, musikk, dramatisk lek, forming, rollelek, rim og regler, m.m. fordi evne til variert kommunikasjon kan være grunnlag for en allsidig og livslang læring.

Det krever at personalet på Øvre Sjetnan reflekterer sammen rundt dokumentasjoner, enten det er bilder, film eller praksisfortellinger.

Reggio Emilia

Vi er en del av Reggio-nettverket i Trondheim der intensjonen er å lære av hverandre.

Nettverkssamarbeidet er lagt opp rundt felles nettverksmøter og andre samlinger.

Øvre Sjetnan barnehager er inspirert av Reggio Emilia sin filosofi og arbeidsmåte.

Pedagogikken bygger på at barn lærer gjennom å konstruere sin egen kunnskap i samhandling med de "tre pedagogene": andre barn, omgivelsene sine og gjennom kompetente og nysgjerrige voksne. I pedagogikken understrekes også barns

"hundrespråklighet".

"Et barn har hundre språk, men frarøves 99"

Loris Malaguzzi

Gjennom ideskaping, et utvalg av materialer, etablering av et læringsmiljø i samarbeid med barna, tror vi at barna får lagt til rette for utforskning og utfoldelse av sin "hundrespråklighet".

Pedagogisk dokumentasjon og prosjektarbeid er sentralt i den Reggio inspirerte pedagogikken. En lyttende pedagogikk der barns medvirkning i en prosessorientert arbeidsmåte er i fokus. God dokumentasjon er en forutsetning for progresjonen i prosjektet.

Barn og rom

Øvre Sjetnan barnehager er en del av Barn og Rom nettverket til Trondheim kommune.

Formålet er å øke vår forståelse og viktigheten av læringsmiljøet, også nevnt som den tredje pedagog.

Læringsmiljøet skal synliggjøre det fysiske miljøet som en viktig pedagogisk ressurs. Det fysiske læringsmiljøet skal være rikt og mangfoldig og gi rom og materialer til alle barn på en stimulerende og utfordrende måte. Barnehagen skal ha fokus på læringsmiljøet. Vi mener at med fokus på det relasjonelle og de fysiske forholdene i barnehagen vil vi styrke barnets utvikling. Omgivelsene skal hjelpe oss å påvirke barnet til en positiv utvikling.

Barn og Rom handler om det fysiske rommet, fra inventar til innredning, valg av materialer, lys og lyd. Det fysiske rommet finner vi ute og inne, i skogen eller på utelekeplassen. Det

handler om voksenrollen, hvordan deltar og bidrar den voksne i møte med barnet. Det handler om alt dette, og mye mer.

Øvre Sjetnan barnehager skal utvikle det fysiske miljøet som en vesentlig pedagogisk ressurs, der barna får delta og medvirke. Rommet er av stor betydning for barns mulighet og lyst til lek, læring, bevegelse, ro og avspenning i barnehagen, og personalet har en nøkkelrolle når det gjelder å definere rommet.

Fagområdene

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområder skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Målbilde

Årsplanen for Øvre Sjetnan barnehager beskriver hvilke rammer og føringer vi har som en kommunalt eid og drevet barnehage har å forholde seg til. Trondheim kommune har som hovedmål at vi skal jobbe for tre hoved samfunns mål

1. Trondheim skal ta ansvar for et grønnere og mer sirkulært samfunn
2. Trondheim skal være en mangfoldig by med et sterkt felleskap
3. Kunnskaps- og teknologihovedstaden skal være et kraftsentrum for en bedre verden.

For øvre sjetnan barnehager vil dette bety at vi må jobbe langsiktig med den generasjonen som representerer starten i form av et kompetent, trygt og robust barn